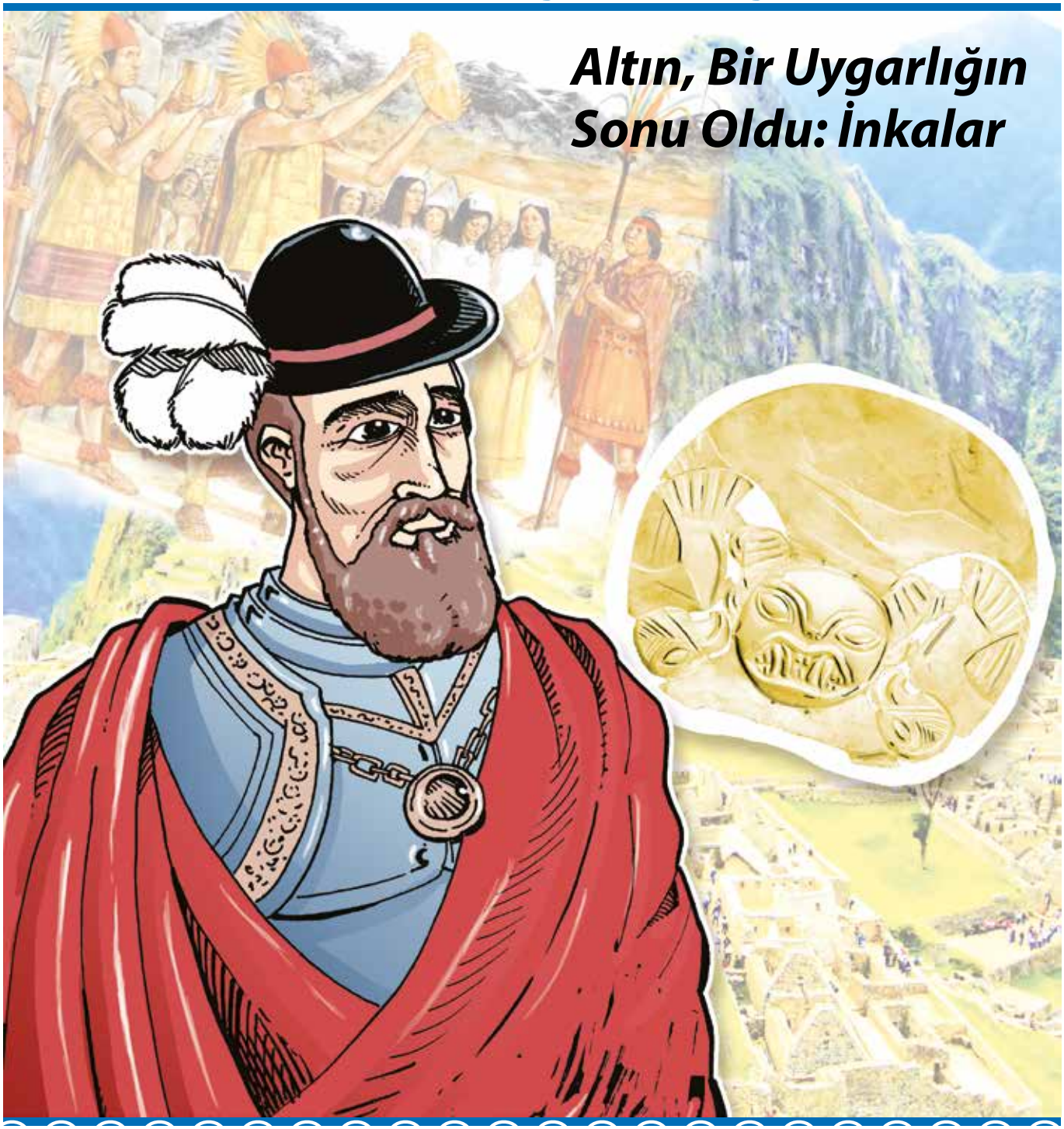
Karikanomi

ÇİZİMLERLE PARANIN TARİHİ

Ülkelere zenginlik getiren altın, İnkalara ise yok oluş getirmişti. Ve nihayet 1572 yılında kadim İnka İmparatorluğu tarihten silinmiş oldu, sahip olduğu zengin altın varlığının kurbanı bir uygarlık olarak... Talip Aktaş yazıları, Güven Bilge de çizimleri ile altının İnkaların hayatındaki yerini anlattı.

ALTIN, BİR UYGARLIĞIN SONU OLDU: İNKALAR

1475 YILINDA TRUJİLLO, CACERES'TE YOKSUL BİR AİLENİN EVLİLİK DIŞI ÇOCUĞU OLARAK DOĞAN FRANCİSCO PİZARRO GONZALEZ, 29 YAŞINDAYKEN YENİ DÜNYAYA AYAK BASTIĞINDA, KUŞKUSUZ KİMSE ONUN 10 YIL İÇİNDE İSPANYA KRALLIĞI'NI BİR ALTIN KRALLIĞINA DÖNÜŞTÜRECEĞİNİ TAHMİN EDEMEZDİ.

TABİİ AMERİKA KITASININ İKİ KADİM UYGARLIĞINDAN BİRİ OLAN İNKALARI TARİHİ SAHNESİNDEN SİLME PAHASINA...

DOLAYISIYLA DA KİMİLERİNE GÖRE BİR FATİH, KİMİLERİNE GÖRE İSE SOYKIRIMCI VE İŞGALCİ BİR KOMUTAN OLARAK... FRANCİSCO PİZARRO, İSPANYA KRALI'NIN EMRİYLE 1502 YILINDA ATLAS OKYANUSU'NU AŞARAK PANAMA KIYILARINA ULAŞTI. YERLİ HALKLA DAHA İLK TEMASINDA, AYAK BASTIĞI TOPRAKLARIN GÖZ KAMAŞTIRICI BİR ALTIN VE GÜMÜŞ ZENGİNLİĞİNE SAHİP OLDUĞUNU FARK ETMİŞTİ.

DAHASI, BU DEĞERLİ MADENLER YERLİ HALK İÇİN SÜS VE TAKI EŞYASI OLMANIN DIŞINDA BİR ANLAM TAŞIMIYORDU.

FRANCİSCO PİZARRO, BU SEFERDEN İSPANYA'YA KÂRLI BİR DEĞİŞ TOKUŞLA DÖNMÜŞTÜ.

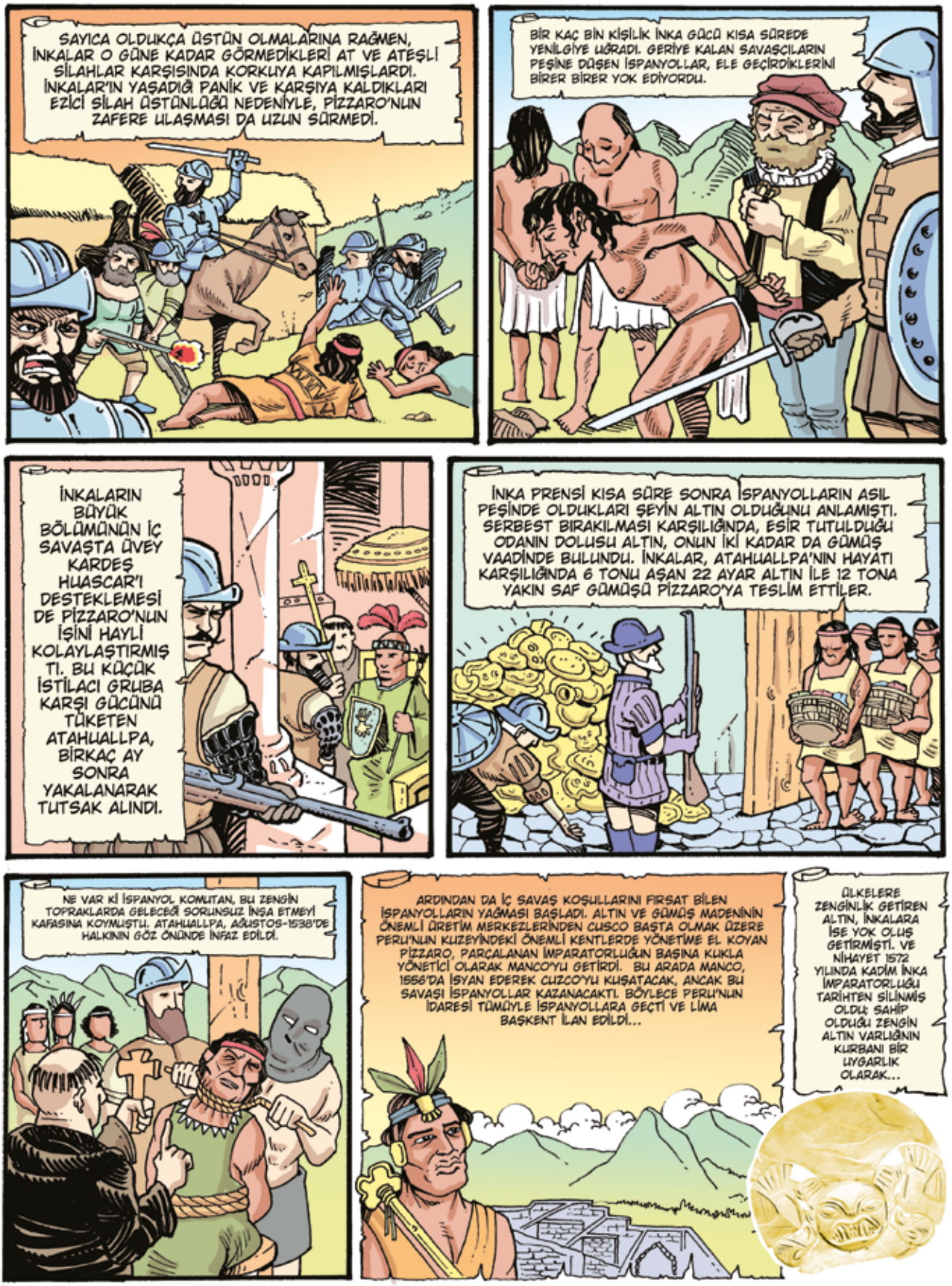
YANINDA GÖTÜRDÜĞÜ HATIRI SAYILIR MİKTARDAKİ ALTIN NEDENİYLE "PERU VALİSİ" UNVANINA KAVUŞAN PİZARRO, İMPARATORLUĞUN SINIRLARINI GENİŞLETME VE TOPRAKLARINA ZENGİNLİK TAŞIMA VAADİYLE PERU'YA YENİ BİR SEFER İÇİN KRALDAN ONAY ALDI.

PİZARRO, PERU'YA İLKİ 1524'TE OLMAK ÜZERE ÜÇ KEŞİF SEFERİ YAPTI. İLKİ ZORLUYDU; İKİNCİ SEFERİNDE İSE YERLİLER, DOĞAÜSTÜ YETENEKLERİ DOLAYISIYLA ESKİ DÜNYADAN GELENLERİ "GÜNEŞİN ÇOCUKLARI" OLARAK GÖRMÜŞTÜ.

OLUŞTURDUĞU 27'Sİ ATLI 180 KİŞİLİK BİR GÜCÜ TAŞIYAN ÜÇ GEMİ İLE 1530 YILININ SON GÜNLERİNDE PANAMA'DAN YOLA ÇIKTI. ASKERLER DÖNEMİN EN MODERN SİLAHLARI OLAN TÜFEKLER VE MEKANİK TATAR YAYLARI İLE DONATILMIŞTI.

PERU'YA VARDIKLARINDA KARŞILARINDA KOLAY BİR DÜŞMAN BULDULAR. ZİRA, ÖLEN İNKA İMPARATORU HUAYNA CAPAC'IN KAVGALI İKİ OĞLU İNKALARIN GÜCÜNÜ BÖLMÜŞTÜ.

1532'DE CAJAMARCA'YA ULAŞAN PİZZARO'NUN KUVVETLERİ, AYNI YIL KRALIN İKİ OĞLUNDAN BİRİ OLAN ATAHUALLPA İLE KARŞI KARŞIYA GELDİ. ATAHUALLPA'NIN KEŞİŞ VİNCENTE VALVERD'İN UZATTIĞI İNCİL'İ YERE ATARAK HIRİSTİYANLIĞI KABUL ETME TEKLİFİNİ GERİ ÇEVİRMESİ, İNKA KATLİAMININ FİTİLİNİ ATEŞLEMİŞTİ.

SAYICA OLDUKÇA ÜSTÜN OLMALARINA RAĞMEN, İNKALAR O GÜNE KADAR GÖRMEDİKLERİ AT VE ATEŞLİ SİLAHLAR KARŞISINDA KORKUYA KAPILMIŞLARDI. İNKALAR'IN YAŞADIĞI PANİK VE KARŞIYA KALDIKLARI EZİCİ SİLAH ÜSTÜNLÜĞÜ NEDENİYLE, PİZZARO'NUN ZAFERE ULAŞMASI DA UZUN SÜRMEDİ.
BİR KAÇ BİN KİŞİLİK İNKA GÜCÜ KISA SÜREDE YENİLGİYE UĞRADI. GERİYE KALAN SAVAŞÇILARIN PEŞİNE DÜŞEN İSPANYOLLAR, ELE GEÇİRDİKLERİNİ BİRER BİRER YOK EDİYORDU.
İNKALARIN BÜYÜK BÖLÜMÜNÜN İÇ SAVAŞTA ÜVEY KARDEŞ HUASCAR'I DESTEKLEMESİ DE PİZZARO'NUN İŞİNİ HAYLİ KOLAYLAŞTIRMIŞ TI. BU KÜÇÜK İSTİLACI GRUBA KARŞI GÜCÜNÜ TÜKETEN ATAHUALLPA, BİRKAÇ AY SONRA YAKALANARAK TUTSAK ALINDI.
İNKA PRENSİ KISA SÜRE SONRA İSPANYOLLARIN ASIL PEŞİNDE OLDUKLARI ŞEYİN ALTIN OLDUĞUNU ANLAMIŞTI. SERBEST BIRAKILMASI KARŞILIĞINDA, ESİR TUTULDUĞU ODANIN DOLUSU ALTIN, ONUN İKİ KADAR DA GÜMÜŞ VAADİNDE BULUNDU. İNKALAR, ATAHUALLPA'NIN HAYATI KARŞILIĞINDA 6 TONU AŞAN 22 AYAR ALTIN İLE 12 TONA YAKIN SAF GÜMÜŞÜ PİZZARO'YA TESLİM ETTİLER.
NE VAR Kİ İSPANYOL KOMUTAN, BU ZENGİN TOPRAKLARDA GELECEĞİ SORUNSUZ İNŞA ETMEYİ KAFASINA KOYMUŞTU. ATAHUALLPA, AĞUSTOS-1538'DE HALKININ GÖZ ÖNÜNDE İNFAZ EDİLDİ.
ARDINDAN DA İÇ SAVAŞ KOŞULLARINI FIRSAT BİLEN İSPANYOLLARIN YAĞMASI BAŞLADI. ALTIN VE GÜMÜŞ MADENİNİN ÖNEMLİ ÜRETİM MERKEZLERİNDEN CUSCO BAŞTA OLMAK ÜZERE PERU'NUN KUZEYİNDEKİ ÖNEMLİ KENTLERDE YÖNETİME EL KOYAN PİZZARO, PARÇALANAN İMPARATORLUĞUN BAŞINA KUKLA YÖNETİCİ OLARAK MANCO'YU GETİRDİ. BU ARADA MANCO, 1556'DA İSYAN EDEREK CUZCO'YU KUŞATACAK, ANCAK BU SAVAŞI İSPANYOLLAR KAZANACAKTI. BÖYLECE PERU'NUN İDARESİ TÜMÜYLE İSPANYOLLARA GEÇTİ VE LİMA BAŞKENT İLAN EDİLDİ...
ÜLKELERE ZENGİNLİK GETİREN ALTIN, İNKALARA İSE YOK OLUŞ GETİRMİŞTİ. VE NİHAYET 1572 YILINDA KADİM İNKA İMPARATORLUĞU TARİHTEN SİLİNMİŞ OLDU; SAHİP OLDUĞU ZENGİN ALTIN VARLIĞININ KURBANI BİR UYGARLIK OLARAK...